



ՀԱՅՐԵՆԻՔ-ՍՓՅՈՒՌ

ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Դեկտեմբերի 31-ին, երկուշաբթի օրը, առավոտյան ժամը 11-ին, Երևանում, Հայաստանի արվեստի աշխատողների տան դահլիճում, տեղի է ունենում Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի տարեկան պլենումը՝ կոմիտեի հիմնադրության 12-րդ տարեդարձի առիթով:

Պլենումին ներկա է նաև Վեհափառ Հայրապետը: Ն. Ս. Օծությանը ընկերակցում էին Արարատյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ տ. Կոմիտաս արքեպ. Տեր-Ստեփանյանը, Մայր Աթոռի դիվանապետ տ. Արսեն եպս. Բերբերյանը և «Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր Արթուր Հատիտյանը:

Վեհափառ Հայրապետը պլենումի պատվո նախագահության սեղանի շուրջ գրավում է իր տեղը:

Պլենումի մասնակիցները մեկ րոպե հոտնկալու և լուռությամբ հարգում են հիշատակը կոմիտեի վերջին պլենումից հետո հանգուցյալ անդամների:

Պլենումի օրակարգում դրված էին երկու հարցեր.

1. Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի գործունեության համարաբաժանությունը վերջին պլենումից հետո, և
2. Կազմակերպչական հարցեր:

Օրակարգի առաջին հարցի վերաբերյալ բովանդակալից ու ընդարձակ զեկուցումով հանդես է գալիս կոմիտեի նախագահ Վարդգես Համազասպյանը, որը հանգամանորեն ներկայացնում է կոմիտեի հայրենիք-սփյուռք մշակութային և հայրենասիրական աշխատանքների ու իրագործումների ամբողջական և բազմակողմանի պատկերը՝ խոսելով միաժամանակ կոմիտեի գործունեության հետագա հեռանկարների և ծրագրերի մասին:

Այնուհետև տեղի է ունենում զեկուցագրում շոշափված հարցերի ու կոմիտեի հետագա գործունեության և անելիքների մասին մտքերի հետաքրքիր փոխանակություն, որին մասնակցում են ՀՍՍՀ Միևիստրների

սովետին առընթեր պետական կենտրոնական արխիվային վարչության պետ դոկտ. Աշոտ Հարությունյանը, հեռուստատեսության և ռադիոյի պետական կոմիտեի նախագահի տեղակալ Ծահեն Տատուրյանը, Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահ, ՀՍՍՀ ժողովրդական արտիստ Էդվարդ Միրզոյանը, ս. Մեսրոպ Մաշտոցի անվան ձեռագրաց մատենադարանի դիրեկտորի տեղակալ Բաբկեն Չուբազյանը և Կենտրոնի ինֆորմացիայի ու արտասահմանյան կապերի բաժնի վարիչ Լևոն Մանսերյանը:

Ապա հրավիրվում է Հայոց Հայրապետը՝ իր ողջույնի խոսքն ասելու պլենումի մասնակիցներին և իր գնահատանքը հայտնելու կոմիտեի կատարած մշակութային ու հայրենասիրական գործունեության վերաբերյալ:

«Մեծ գոհունակությամբ եմք եկել այսօր այստեղ՝ Մեր ողջույնը քերելու պլենումի բոլոր մասնակիցներին և Մեր գնահատանքը հայտնելու Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի իրապես օգտակար և բազմակողմանի գործունեությանը, որի մասին այնքան հանգամանորեն և մանրամասնությամբ խոսեց կոմիտեի նախագահ տիար Վարդգես Համազասպյանը:

Կոմիտեն իր հիմնադրության առաջին իսկ օրից սերտ կապ է պահպանում սփյուռքի հետ, և ծավալում է շատ շնորհակալ մշակութային և հայրենասիրական գործունեություն, որ արժանի է մեր բոլորիս անվերապահ գնահատականին:

Մենք լավ գիտենք, որ կոմիտեն մեծ ու փրկարար աշխատանք է կատարում սփյուռքի հայապահպանման գործում: Մեր ջերմ մաղթանքն է, որ կոմիտեն է՛լ ավելի հետևողականությամբ, խանդավառությամբ ու լավատեսությամբ շարունակի իր առաքելությունը:

Այս առթիվ Մենք ջերմորեն ողջունում եմք 1975 թվականի դեկտեմբերին Մոսկվա-

յում արտասահմանի սովետական քաղաքացիների հետ մշակութային «Հայրենիք» («Родина») կոմիտեի կազմությունը, որի ներկայացուցիչներն այժմ այստեղ են: «Հայրենիք» միութենական մշակութային կոմիտեն, վստահ ենք Մենք, որ մեր հանրապետական մշակութային կոմիտեի հետ է՛լ ավելի պիտի ծավալի իր գործունեությունն արտասահմանում:

Չեկուցումից գոհունակությամբ տեղեկացանք կոմիտեի մտահոգությունների մասին լիբանանահայերի ողբերգական կացության վերաբերյալ: Այս կապակցությամբ Մենք կկամենայինք հայտնել այստեղ, թե լիբանանի կարոտյալ ընտանիքներին օգնելու համար Մենք Բեյրութում կազմեցինք յոթ հոգուց բաղկացած «Լիբանանահայոց օգնության» հանձնախումբը՝ ը, որի մեջ ընդգրկված էին հայ քաղաքական չորս կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև մեկական ներկայացուցիչներ հայ կաթոլիկ և հայ բողոքական համայնքներից: Մեր կոչերի հիման վրա արտասահմանում սկսվեց հանգանակություն, որի արդյունքներն ուղարկվեցին Բեյրութի օգնության հանձնախումբին, ծառայելու համար իրենց նպատակին: Մայր Աթոռն ինքը ևս հանգանակությանը մասնակցեց, իր համեստ միջոցներից տրամադրելով 20000 դրլլար: Առ 1976 թվականի դեկտեմբերի 31-ը Բեյրութի օգնության հանձնաժողովին փոխանցվեց 307000 դրլլար: Հանգանակված փողերի հաշիվը Մայր Աթոռը վերջերս հրատարակեց «Էջմիածին» ամսագրում և սփյուռքահայ մամուլում:

Հայոց Հայրապետի կոչով հանգանակված գումարի մեջ լիբանանահայությունը տեսավ նաև հոգատար վերաբերմունքը մայր հայրենիքի: Մեր հրապարակած կոչերը լայն արձագանք գտան և սփյուռքում հանգանակություններ սկսան կազմակերպել նաև այլ միություններ, մույն նպատակի համար: Կարևոր գումարներ հանգանակվեցին մանավանդ Հ. Բ. Ը. Միության ջանքերով:

Այստեղ կարևորությամբ խոսվեց նաև սփյուռքի հայ երիտասարդության մասին: Իրապես շատ կարևոր հարց է դա և հույժ գնահատելի է կոմիտեի այս ուղղությամբ կատարած գործը: Սփյուռքից ուսուցիչների և երիտասարդների հրավիրումը մայր հայրենիք կարևոր ու հույժ օգտաշատ միջոցառում է: Մենք կցանկանայինք այստեղ հիշել մանավանդ ԱՄՆ-ի հայոց թեմերից եկեղեցասեր երիտասարդաց կազմակերպությունների այցելությունները Հայաստան: ԱՄՆ-ից եկած մեն մի երիտասարդ հայկականության լիցք է ստանում այստեղ և վե-

րադառնում է մեծ ոգևորությամբ: Այդ երիտասարդները իրենց համայնքների ծոցում դառնում են ճշմարիտ պատգամախոսները հայրենիքի: Դրական մեծ և կարևոր գործ է նրանց այցը մայր հայրենիք: Այդ միջոցառումին իր մասնակցությունն է բերում նաև Մայր Աթոռը նյութապես օգնելով, իսկ կոմիտեն կազմակերպում է մշակութային դաստիարակչական աշխատանքը դասընթացների, դասախոսությունների, շրջապատությունների միջոցով:

Այս միջոցառումը է՛լ ավելի պետք է ընդարձակել՝ է՛լ ավելի արդյունավետ դարձնելու համար: Մենք պիտի թելադրենք կոմիտեին, ամեն տարի արտասահմանից հրավիրել երիտասարդական բազմաթիվ խմբեր: Մեր առաջարկն է՝ երիտասարդ այս խմբերի համար Երևանում և կամ նրա մոտակայքում կառուցել մասնավոր մի հասուն շենք՝ սփյուռքահայ երիտասարդների պալատ, առնվազն 100 ննջարաններով, հարակից բոլոր հարմարություններով: Հայոց Հայրապետը պատրաստ է օգնելու այս ձեռնարկի հաջողության համար: Վստահ եղեք, որ կաթողիկոսը կհարգի իր խոստումը՝ անպայման:

Մեր բոլորիս պարտականությունն է, քանի դեռ ուշ չէ մտածել սփյուռքի հայ մոր սերնդի ներկայի ու ապագայի մասին:

Փրկել սփյուռքի այսօրվա երիտասարդությունը, նշանակում է փրկել հայ սփյուռքը: Եթե կարողանանք փրկել այսօրվա երիտասարդությունը, վստահ եղեք, որ սփյուռքի կյանքը երկարաձգած կլինեք առնվազն մի քանի տասնյակ տարիներ:

Հայոց Հայրապետի հայաշունչ խոսքը լսվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

Այնուհետև ողջունի խանդավառ խոսքով հանդես է գալիս Արտասահմանի հայրենակիցների հետ մշակութային կապերի սովետական «Հայրենիք» ընկերության նախագահի տեղակալ Ն. Պ. Գուսենը, որը խոսեց Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի հայրենիք-սփյուռք հարաբերությունների ամրապնդման մասին:

Պլենումը զբաղվում է նաև կազմակերպչական աշխատանքներով:

Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի պլենումն իր աշխատանքներն ավարտում է խանդավառ մթնոլորտում, հայրենիք-սփյուռք հայրենասիրական հետագա կապերի է՛լ ավելի սերտացման սրտառույզ վճռականությամբ և պայծառ հեռանկարներով՝ ի մխիթարություն սփյուռքի հայրենակարոտ հայության և հայրենաբնակ մեր ժողովրդի: